

Юлія Баранова,
*здобувач третього (освітнього-наукового) рівня вищої освіти
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
ІНЦ «Інститут аграрної економіки»*

ІНТЕГРОВАНА ЗВІТНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА ОСНОВА БЕЗПЕКИ МАЙБУТНІХ ПОКОЛІНЬ

Сталий розвиток – це один із найважливіших викликів сучасності, адже забезпечення екологічної, соціальної та економічної рівноваги стає визначальним чинником для безпеки майбутніх поколінь. У цьому контексті інтегрована звітність виступає інноваційним інструментом, який дозволяє підприємствам не лише підвищувати прозорість управління, але й сприяти досягненню глобальних цілей сталого розвитку. Вона об'єднує фінансові та нефінансові інформаційні потоки, формуючи цілісне уявлення про внесок підприємства в економічну стабільність, соціальну відповідальність та екологічну безпеку.

Академік В. Жук зазначає, що з 2000-х рр. у світі проблему недостатньої інформативності традиційної звітності намагаються вирішити двома основними шляхами: по-перше, через удосконалення інформаційних можливостей фінансової та статистичної звітності, і по-друге, шляхом розвитку інтегрованої звітності на основі розвитку інформаційних технологій [1, с. 22].

Відмітимо, що значення інтегрованої звітності виходить за рамки її сприйняття лише як управлінського або фінансового інструменту. Як зазначав М. Руденко: «Не піклуйся тим, що про тебе думають – піклуйся тим, хто ти є насправді» [2]. Цей вислів-дорогоказ може бути застосований до діяльності підприємств, які впроваджують інтегровану звітність. Замість зосередження на створенні виключно зовнішнього враження, такі підприємства спрямовують зусилля на вдосконалення власної внутрішньої сутності, гармонізуючи бізнес-цілі з принципами сталого розвитку. Таким чином, інтегрована звітність не лише підвищує прозорість діяльності підприємств, але й сприяє їхній довгостроковій стійкості та відповідальності перед майбутніми поколіннями.

Поняття «інтегрована звітність» є багатогранним, оскільки вона забезпечує всебічне відображення стану бізнесу. Звітність охоплює широкий спектр факторів, які впливають на діяльність

підприємства, і спрямована на досягнення довгострокової фінансової стабільності, уникаючи надмірної орієнтації на короткострокові результати. Такий підхід дозволяє організації не лише впевнено оцінювати перспективи свого розвитку, але й стратегічно планувати майбутнє, враховуючи екологічні, соціальні та економічні аспекти [3, с. 142].

Концепція інтегрованої звітності з'явилася на рубежі XX та XXI ст. та має за мету продемонструвати процес створення доданої вартості в розрізі різних часових відрізків й відобразити не лише фінансові показники, але й соціальні, екологічні та управлінські аспекти діяльності. Додана вартість формується із вхідних ресурсів, тобто капіталів, таких як: фінансовий, виробничий, людський, інтелектуальний, соціально-репутаційний та природничий капітал [4].

Відповідно, інтегрована звітність стає важливим інструментом для забезпечення довгострокової стабільності бізнесу та екологічної стійкості, оскільки вона дозволяє підприємствам не лише зосереджуватися на фінансових результатах, а й активно оцінювати вплив своєї діяльності на навколишнє середовище та соціальну сферу.

Варто зауважити, що концепція інтегрованої звітності хоча й набирає популярності, проте залишається концепцією, що постійно еволюціонує. Різноманітність визначень та наукових підходів підкреслює її здатність адаптуватися до змінних вимог інвесторів та суспільства. Водночас ця динаміка ускладнює створення єдиного та стабільного наукового визначення інтегрованої звітності.

На нашу думку, інтегрована звітність – це структурований комунікаційний процес генерування фінансової та нефінансової інформації, який формує комплексне розуміння впливу підприємства на економіку, суспільство та навколишнє середовище, дозволяючи зацікавленим сторонам (стейкхолдерам) у формі єдиного інтегрованого звіту оцінити його довгострокову стійкість, інноваційну адаптивність в умовах невизначеності та відповідність викликам соціальної та екологічної відповідальності, що є основою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Завдяки включенню в звітність як фінансових, так і нефінансових інформаційних потоків підприємства отримують можливість оцінювати та прогнозувати не лише свої фінансові результати, але й майбутні екологічні та соціальні ризики. Це дозволяє підприємствам більш точно планувати стратегії розвитку, орієнтуючись на довгострокову стабільність, а не лише на досягнення короткострокових цілей. Крім того, прозорість, яку забезпечує інтегрована звітність, підвищує довіру з боку інвесторів, партнерів та громадськості, що також сприяє стабільному розвитку бізнесу.

Важливим аспектом впровадження інтегрованої звітності є формування культури відповідального бізнесу. Це включає не лише зовнішню прозорість, але й розвиток внутрішніх механізмів, орієнтованих на сталий розвиток. Інтегрована звітність спонукає підприємства до більш свідомого підходу до своїх впливів на суспільство та навколишнє середовище, створюючи культуру етичних практик та соціальної відповідальності на всіх рівнях управління.

Окрім цього, інтегрована звітність робить вагомий внесок у забезпечення міжпоколінної справедливості та екологічної безпеки. Вона допомагає компаніям оцінювати не лише економічні вигоди, але й довгостроковий вплив на природні ресурси та екосистеми, сприяючи їх збереженню для майбутніх поколінь. В умовах глобальних екологічних проблем, підприємства, що впроваджують інтегровану звітність, можуть активно сприяти досягненню цілей сталого розвитку, знижуючи ризики для навколишнього середовища та забезпечуючи екологічну безпеку для майбутніх поколінь.

Отже, інтегрована звітність є важливим інструментом для створення бізнес-моделей, що сприяють не лише фінансовій стабільності, але й сталому розвитку, екологічній безпеці та соціальній відповідальності. Вона дозволяє підприємствам орієнтуватися на довгострокову стратегію розвитку, що є важливим фактором для забезпечення безпеки майбутніх поколінь та для створення сприятливих умов для сталого існування на планеті.

Список використаних джерел

1. Жук В. М. Інтегрована звітність: ретроспектива і перспектива в Україні. *Облік і фінанси*. 2019. № 1(83). С. 20–27. URL: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-1\(83\)-20-27](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-1(83)-20-27).

2. Поводир, який заглядав за обрій. Руденко Микола Данилович (1920–2004) [Електронний ресурс] : віртуальна виставка / підготувала Л. В. Гарбар. *Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського*. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/5336>.

3. Костенко О., Кравченко О., Овчарова Н., Олексіч Ж., Дмитренко А. Інтегрована звітність у процесі прийняття інвестиційних рішень: бібліометричний аналіз наукового ландшафту. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2021. Vol. 7, № 2. С. 141–159.

4. Нежид Ю. Інтегрована звітність як інструмент ефективного управління та забезпечення сталого розвитку підприємств. *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспект* : матеріали VI Міжнарод. наук.-практ. інтер.-конф., 27-28 березня 2024 р. Львів : ЛНУП, 2024. С. 233–235.